

Erhvervsordning. Det er en Selvfølge, at Socialdemokratiet med Fornøjelse vil modtage et Forslag som dette og se at faa det yderligere skærpet det mest mulige, thi det leder hen imod det, som er Grundtanken for Socialdemokratiet med Hensyn til Erhvervslivet, nemlig Statens Overtagelse af Produktionen. For os andre, som ikke ønsker dette, maa Forslaget selvfølgelig tage sig noget anderledes ud, og derfor maa jeg advare imod, at den stærke Tilslutning fra Socialdemokratiets Side skulde kunne give os nogen Impuls til ogsaa at se velvilligt paa dette Lovforslag. En helt anden Ting er, som jeg sagde før, at medens man maa være angstelig ved et Forslag som dette, saa er der andre Ting i Tiden, som kalder paa nogle Tanker, der maaske ogsaa har spillet med ind ved Forelæggelsen af et Lovforslag som dette, og her maa jeg, skønt jeg paa ingen Maade ønsker at udtale mig, saa længe Retten sidder, alligevel optage noget af det, som den ærede Taler for Socialdemokratiet (Hans Nielsen) udtalte sig om, nemlig de Ting, der for Øjeblikket foregaar oppe paa Domhuset og i Vestre Fængsel. Jeg ser nu ikke rigtig, hvorfor man ikke har gemt dette Lovforslag, indtil Retten havde talt, indtil hele det uhyre Materiale, der bliver samlet paa de Steder, som nylig er nævnt, til Belysning af Privatinitiativets Virkning paa det økonomiske Liv og paa Samfundslivet, bliver lagt foran os. Vi kunde da gennemarbejde det og udnytte for os, hvad der deraf kunde bruges, til Støtte eller Imødegaaelse af en Lov som denne. Netop derfor synes jeg, at man ikke i Øjeblikket skulde have draget denne Lov frem, men jeg skal ingenlunde underkende, at der kan være noget i Tiden, som kalder paa noget lignende. Jeg kan, hver Gang jeg omtaler Loven, ikke tale om noget bestemt, for der er ikke noget bestemt i Loven, der er saa lidt som muligt af en Karakteristik af det, som Lovforslaget formodentlig har tilsigtet at give sig af med. Man ved aldeles ikke, hvad det er for noget; her staar Tale om Bedrifter „af monopolagtig Karakter“. Men hvad er Bedrifter „af monopolagtig Karakter“? Det er der intet Menneske, der er i Stand til at sige. Hvis dermed menes Bedrifter, hvis Indehavere ønsker at komme i Besiddelse af et Monopol, kan man tage en hvilken som helst Bedrift, man vil, lige fra enhver Urtekræmmer og Paalægsforretning op til de største Forretninger; de vil saamænd alle sammen hellere end gerne have et Monopol, hvis de kan faa det. Hvad er Meningen med Bedrifter af monopolagtig Karakter?

At der ingen som helst Mening er i den

Paragraf, som skulde have indeholdt de objektive Kendetegn paa den Genstand, Lovforslaget ønsker at lovgive om, viser straks den næste Paragraf, som omhandler Tilsynsraadet. Det er dette Tilsynsraad, der skal afgøre, hvor vidt en Forretning skal høre ind under Loven eller ikke, med andre Ord, det er Tilsynsraadet, som skal sige det, som Loven egentlig skulde sige. Det er jo den fundamentale Mangel i dette ganske forvirrede Lovforslag, som gør, at det i hvert Fald ikke med nogen Nytte vil kunne gennemføres.

Tyngdepunktet i Lovforslaget er lagt paa Priserne. Men det er jo slet ikke det, som er det væsentligste eller bør være det væsentlige ved en Lovgivning af denne Art. Hvis man vil en Lovgivning om Priser, var dog intet rimeligere end at faa en Lov om Vareaager. En saadan Lov er meget lettere at føre igennem, en saadan Lov kan sige nøjagtig, hvad det er, den giver sig af med, den kan formulere objektive Kendetegn paa det, som den egentlig vil ramme. Og hvis Tyngdepunktet lægges i Priserne, er der paa den anden Side at sige, at saa ser vi bort fra alt det, der er det væsentlige ved den stærke Magtkoncentration, som Nutidens økonomiske Liv fører med sig, og som jo egentlig er det, man vil ramme. Man kan overhovedet slet ikke diskutere dette Lovforslag som et Lovforslag, der handler om Bedrifter af monopolagtig Karakter, for Mand og Mand imellem — og ogsaa os imellem — hedder det aldrig andet end Trustløven. Udtrykket Trust er ogsaa accepteret i den Betænkning, som dette Ting afgav forrige Gang, Lovforslaget var for. Det er i Virkeligheden slet ikke Bedrifter af monopolagtig Karakter, man vil ramme, det er Trustere eller, som jeg hellere vil sige, koncentrerede Bedrifter. Det er altsaa en Bedriftsform, som det moderne Liv i Kontinuation af hele den Udvikling, der Aarhundreder igennem er gaaet forud, nu præsenterer os, og som rummer visse Farer for hele Samfundet. Men skulde jeg udtale mig om koncentrerede Bedrifter, vilde jeg være nødt til at tale i 3—4 Timer, og jeg vilde da foretrække at holde et saadant indledende Foredrag eller et Par i Salen nedenunder, hvor saa de ærede Herrer, der havde Interesse for Spørgsmaalet, kunde komme til Stede. Men det er i Virkeligheden de koncentrerede Bedrifter, det er Trustere, som man ønsker at lovgive om. Det hedder jo ogsaa — jeg skal med den højtærede Formands Tilladelse oplæse det — i Flertallets Betænkning: „Flertallet indser Nødvendigheden af, at der straks skrides til en Lovgivning, som giver Sam-